

Szerkesztői Iroda
Nagyberek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecs-
erek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Feladószerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hír-
s : : detési irodák. : : :
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagyberek, 1916.

XLV. évfolyam, 206. szám.

Szombat, szeptember 9.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott telefonjelentései. —

Háborunk Romániával.

Az erdélyi harcér. — Orsovát még nem szállták meg a románok. — A tutrakani győzelem.

— A mai nap hírei. —

Az erdélyi harcér.

Budapest, szept. 9. A sajtóhadiszállásról jelentik:

A románok, miután megszállták az Orsovánál szemben levő és az egész terep fölött uralkodó Allon-hegyet, ágyuzni kezdték Orsovát, amelyet csapataink akkor már kiűrtettek, hogy a közvetlen szomszédságban foglaljanak állást. A románok azonban Orsovánál éppen úgy jártak, mint Nagyszebennél. Csapatok nem vonultak be a városba. Többször megfordul egy-egy nagyobb őrszolgálat Orsován, de nyomban távozik is.

Mi van Nagyszebenben?

Budapest, szept. 9. Kolozsvárról sürgönyzik:

Gróf Bánffy Miklós végigjárta Erdélyben a kiürített területeket s a helyzetről ezeket mondotta:

— Kedden délután Nagyküllőről menet voltam Nagyszebenben. Patruljaink és a románok is be-be néznek a városba. Az utcák kihaltak s a boltok zárva vannak. A városháza előtt hajdu áll, akit a polgármester ki szokott küldeni az utca végére, hogy megnézze, jönnek-e már a románok? A polgármester Dörrögh Károly feketébe öltözve a városházán tanyázik s azt mondta neki, hogy kötelessége helyén maradni. Ha akarja az ellenség, ám bántsa őt, de a városát nem hagyja el.

A tutrakani győzelem.

Budapest, szept. 9. Szófiából sürgönyzik:

A dobudzsai tutrakani győzelem folytán a háborus lelkesedés tetőpontjára hágott. A lakosság ünnepi díszben bejárja a várost, hazafias tüntetéseket rendez s a fölvirágozott katonákat „Hurrá!” kiáltásokkal köszönti. Ferdinand király igen sok távirati üdvözlést kap, közte sokat Magyarországból.

Budapest, szept. 9. Rotterdamból sürgönyzik: A Reutter-ügynökség jelenti Bukarestből:

A hadművelet északon igen kedvezően folynak. A dobudzsai események jelentőségét az ellenség erősen túlozza. A kérdéses vidéken alig volt annyi katonára, amennyit a németek állítólag elfogtak. Hogy Dobudzsza hadszínter lesz,

ezzel előre számolt a román hadvezetés. Tutrakani kiürítése nem meglepetés. Ez nem volt verduni átkelés, hanem egészen más kérdés. Az oroszok déli előrenyomulása éreztetni fogja hatását nemcsak Dobudzsában, hanem a bolgár hadművelet más részén is és veszélyeztetni fogja a bolgárok északi offenzíváját.

A „Nieuve Rotterdamische Courant” írja:

A német-bolgár offenzíva első csapása igen kemény. Románia, amely oly rövid idő óta háboruskodik, már is veszélyben látja fővárosát, mert világos, hogy a támadás egyenesen Bukarest ellen irányul. Miért nem mozdul Sarrail? Ugylátszik, már a francia sajtó is türelmetlenkedik miatta.

Az erdélyi helyzet.

Budapest, szept. 9. Fényes László Kolozsvárról jelenti az Estnek:

Kolozsvárott több mint harmincezer menekülő vesztegel, akiket egyéb szállások miatt nem lehet tovább küldeni. Betegh Miklós kormánybiztos ezeket mondotta a helyzetről:

— Az első napok megrohanásszerű bajain tul vagyunk. A hadműveleti területekről a lakosság elköltöztetése lassan és fokozatosan folyik.

Kolozsvár kiürítéséről szóló híreket ezeket mondotta:

— Kérem cáfolja meg a hireszteléseket. A Kolozsvár kiürítéséről szóló hír mese. Most már nem lehetnek meg bennünket többé a románok. Hogy szállással szűken vagyunk, azt nemcsak a menekülők nagy tömege idézte elő, hanem a nagyszámmal érkezett katonaság is, amely lefoglalja magának a szükséges területeket. Az tábornok nemcsak eszével, hanem szívével is gondoskodik. Azt hiszem megírhatja ezt. Nekem — mondotta — szüleim sirja is Erdélyben van felhantolva. Mindegyikünknek van egy sirja itt. Együtt fogjuk azokat megvédeni. Azt hiszem, aki ilyet mond az megérzi a székelység szívverését.

A belügyminiszter és a honvédelmi miniszter Erdélyben.

Budapest, szept. 9. Kolozsvárról sürgönyzik:

Sándor János belügyminiszter és Hazay Samu báró honvédelmi miniszter, akik pénteken Kolozsvárra érkeztek,

innen ma utrakeltek Erdély egyes vidékeinek megtekintésére.

A román hadsereg fölvonulása.

Budapest, szept. 9. Szófiából sürgönyzik:

Az „Uitro” című lap szerint a fölállított négy román hadseregből egy a bolgárok ellen vonult, kettő Erdély ellen operál, a negyedik román hadsereg koncentrációja pedig folyamatban van.

Az orosz-román csapatok védelmi vonala.

Budapest, szept. 9. Bernből sürgönyzik:

Mint a „Bund” írja, az orosz-román csapatok állítólag visszavonulnak a Dunáig, amely ott helyenként másfél, sőt két kilométer széles és mint természetes védelmi vonal lehetővé teszi számukra, hogy aránylag kisebb haderővel, de megfelelő tüzéséggel fejtartóztathassák a Dobudzsából előretörő német és bolgár csapatokat.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, szept. 9. Bécsből sürgönyzik:

Tisza István gróf miniszterelnök tegnap Bécsbe érkezett. A miniszterelnök ma tanácskozott Roszner Ervin báró király személye körüli miniszterrel és Burián báró külügyminiszterrel, később Schönbrunnba ment, ahol hosszabb kihallgatáson volt a királynál.

Minisztereink Bécsben.

Budapest, szept. 9. Bécsből sürgönyzik:

Teleszky János pénzügyminiszter, Harkányi János báró kereskedelmi miniszter és Ghillány Imre báró földmívelési miniszter tegnap este Bécsbe érkeztek.

A szalonkii helyzet.

Budapest, szept. 9. Párisból sürgönyzik: A „Temps” írja:

Mialatt Románia dél felé és nyugat felé harcol, Sarrail sem halogathatja soká Bulgária elleni offenzíváját. A további habozás és várakozás nem engedhető meg. Ha itt is elkészénk, amitől a balkán háború, ha ugyan nem az egész világháború sorsa függ, — azt semmi sem lehetne igazolni.

Az erdélyi fölmentett mezőgazdáknak be kell vonulni.

Budapest, szept. 9. Mint az Est, a honvédelmi miniszteriumból értesül, a kiürített vármegyékben mezőgazdasági munkálatok okából fölmentettek haladéktalanul bevonulni kötelesek. A többi fölmentettek okmányaikkal letelepülésük helyén kötelesek jelentkezni. Ezeknek fölmentése további rendelkezésig érvényben marad.

Az entente gazdasági offenzívája

— szept. 9.

A háboruk mindezideig fegyverekkel folytak le és dőltek el. Még sohasem történt, hogy a békés lakosság ellen harcoljanak a legszélsebb gazdasági eszközökkel, kereskedelmük és iparuk nyugodt munkája elleni károsító törekvésekkel, az élelmezés és egyéb bevétel minden lehető megakadályozásával. Anglia a blokád keretében félredobott minden eddigi népjogi megállapodást, sőt amit most már a semleges országokkal szemben is a blokád kiállításának kapcsán elkövet, a maga nemében páratlan önkényt, zsarolást, terrort és uzsorát mutat. Egy svájci lap „guerre d'usure”-nek, uzsora-háborúnak nevezi Anglia hallatlan eljárását, már a fekete lista intézményével is.

Az uzsora-háboru kiélezett mivoltát nagyrészt befolyásolja az entente harcéri sikertelensége; az angol szigetiaó politikusok számítottak eddig Németország, Magyarország, Ausztria és szövetségeseik emberben és nyersanyagban való kimerítésére. A fizikai kimerülés után remélték a morális kimerülést. (Erre következett a Frankfurter Zeitungban egy német statisztikus — ezuttal meglehetősen fantasztikus — számítása, hogy Németország 1927-ben merülne ki, míg Franciaország 5 év alatt, Oroszország 7 év alatt, míg Angliáról nem mond semmit.) Anglia és Franciaország eddig rengeteg időt és milliárdokat feccsért a semlegesek egyik-másikának a bevonására a központi hatalmak ellen, azonban ezek állhatatosak maradtak minden kísértéssel szemben. Most azon fáradoznak, hogy a központi hatalmakkal gazdasági összeköttetésben álló szomszédos országokat, az eddiginél is szélsőbb eszközökkel, terrorizálják és arra kényszerítik őket, hogy a központi hatalmakkal és szövetségeseikkel minden gazdasági összeköttetést megszakítsanak. Azt a semleges kereskedőt, iparost vagy gazdát, aki saját hazájában kereskedelmet folytat az Angliával ellenséges alattvalókkal, a fekete listára teszik. Ha ugyanezek a semleges gazdasági tényezők összeköttetésben volnának Angliával vagy Franciaországgal, minden elképzelhető módon megkárosítani igyekeznek őket elsősorban gazdasági bojkott útján kereskedelmi téren, továbbá pénzügyeikben, sőt igazságügyeikben éppen úgy, mintha ellenséges alattvalók volnának. Ujabbán arról van szó, hogy bármily angol hatóság szabadkezet nyerjen az ily semleges kereskedők angolai értékpapírjaira vagy más értékeire és ha az angol hatóságok a fekete listával megfélemeztek papírjait elkobozzák vagy bármely más gazdasági érdekére kezüket ráteszik, semmiféle angol bíróságnál joga nem lehet pereskedni. Ime, az uzsora-háboru, mire eddig nem volt még példa.

Ujabbán különösen Svédországgal szemben szélső eszközökre határozta el magát Anglia. A svéd kormány eddig nagyszerű önértékeléssel utasított vissza minden angol beavatkozási kísérletet az állam szuverén jogaiba s Londonban most blokálni akarják a semleges államot is. A svédek azonban mindenre felkészültek és súlyos meglepetéseket szerezhetnek még az ententének. A fekete lista és angol postarablás üleni eljárással ezidőszent foglalkozik a most ülésező washingtoni kongresszus is és Amerika a kongresszus határozata alapján fog intézkedni. — A holland kormány már hosszabb idő óta diplomáciai tárgyalást folytat Washingtonnal az angol visszaélésekkel szemben teendő együttes eljárásra nézve, ami azonban csak a kongresszusi határozatok eredményeképpen történhetik meg. Valószínű, hogy ugy az Angliában lévő német érdekek veszélyeztetése ellen, mint a semleges államokkal szemben készülő angol terror érvényesülése esetén Németország is megfelelő megtorlással fog élni.

A nagytekintélyű angol gazdasági organum, az „Economist” legutóbb felveti a kérdést: „Melyek az angol kormány háborus céljai és milyen lehetőségek azok, melyek az ellenségeskedések megszüntetésére vezethetnének? Most már foglalkozni kell az elérhető eredmények és a még szükséges áldozatok arányával, mert egyébként az országot a csődbe sodorhatják. Avagy a kormány nem tud elérni eredményeket kevesebb áldozattal, mint egész

Európa férfianyagának kipszttításával? — ami egyébként magának a civilizációnak a megsemmisülését jelenti... Az angol képviselőháznak joga van e kérdéseket a kormányhoz intézni és ahhoz alkalmazkodni, mert kétségtelen, hogy nem egy semleges hatalom várja az alkalmat, hogy a mostani nagy bonyodalmaknak véget vessen”.

Más szóval, az entente méltán tart attól, — és talán nem minden alap nélkül, — hogy oly kinos meglepetések érhetik, amint az Többszörös és Bulgária akcióba lépése alkalmával történt.

Erdélyi menekültek Nagybecskerekén.

Brassóvármegye nálunk. — Eddig 227 erdélyi menekült van Nagybecskerekén. — Holnap két menekülő vonat érkezik.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, szept. 9.

Az erdélyi menekültek elosztása folytán Nagybecskerekén is egyre szaporodik az ideutalt Brassó-, Fogaras-, Nagy- és Kisküküllő vármegyei menekültek száma.

Eddig 227 menekült van Nagybecskerekén és pedig 119 családfő 108 családtaggal, holnapra a menekültek száma azonban rendkívül meg fog növekedni, mert holnap este 8 órákor két menekülő vonat érkezik száz-száz kocsival Nagybecskerekre.

Hatóságaink mindent elkövetnek, hogy a menekülőket kellőképpen ellássák s az eddig ideérkezett menekültekről teljes mértékben megfelelő gondoskodás történt. A menekültek közül mintegy 120-at az Engel-féle konviktusban, a tanítói konviktusban és az Eötvös-utcai iskolában helyeztek el, míg a többiek magánházakban nyertek elhelyezést.

A városi tanács mai ülésében dr. Perics Zoltán polgármester elnöklésével ismételt foglalkozott a menekültek ügyével s megállapította, hogy a menekültek a várostól 1 kor. az államtól 1 korona, összesen két korona segélyben részesülnek fejenként és naponként, az állami és más alkalmazottaknak pedig megfelelő előleget ad.

A város egyben alkalmazást is nyújt a menekülőknek, akik ezért külön honoráriumot kapnak. Sok menekülő máris kapott alkalmazást a városnál, a rendőrségnél és magáncégeknel.

A holnap érkező menekülteket a hatóságok a vasutnál fogadják s nyomban ellátják őket. Mindenki kap kenyeret, két főtt tojást és teát, úgy hogy az ut fáradalmait rögtön enyhítve lesznek.

A menekültek segélyezésére, mint már említettük, a belügyminiszter százezer koronát küldött, az Est szerkesztősége pedig huszezer koronát küldött Jankó Ágoston alispán kezéhez, aki a segítség kiosztása iránt megfelelően intézkedik.

Emellett Torontálvármegye vendégül látja egyidőre Brassóvármegye hivatalait, a vármegye főszolgabírát s a községi jegyzőket.

A belügyminiszter ugyanis úgy rendelkezett, hogy Brassóvármegye hivatalai Torontálvármegyénel Nagybecskerekén helyeztessenek el s Torontálvármegye meleg szeretettel fogadja Brassóvármegye tisztikarát, akik itt ideiglenesen otthonra találnak.

A vármegyei tisztikar köréből eddig Nagybecskerekre érkezett dr. Metianu Jenő megyei főügyész, Hárter János földvári főszolgabíró, dr. Lázár Gerő m. aljegyző, dr. Pintér Gábor kir. tanfelügyelő és több me-

gyei és más tisztviselő. Holnap érkezik meg Brassóvármegye alispánja is.

Torontálvármegye a menekült testvérvármegye hivatalainak székházában ad helyet s a brassóiak itt látják el vármegyéjük ügyes-bajos dolgait.

A városunkban levő erdélyi menekült evangélikusok részére Müller András szász evang. lelkész vasárnap d. u. 3 órákor az evang. templomban németnyelvű istentiszteletet tart.

Itt említjük meg, hogy Schuller Mihály brassói cipésmester, aki Nagybecskerekén van, elszakadt családjától s most keresi feleségét és gyermekeit.

— Hivatalos jelentések szeptember hó 8-ikáról. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harcér:

Románia elleni harcervonal:

A petrosény-hátszék-ut mindkét oldalán tegnap délután óta harcok vannak folyamatban. Csikszeredától nyugatra csapataink a tulerőben levő ellenséges támadás elöl a Harigta-hegységre vettük vissza.

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregarcvonala: A kárpáti és keletgalicai harcok nem csökkent hevességgel folynak, különösen nagyon elkeseredettek voltak a harcok Halicsól keletre. Itt az ellenség háromszor ismételte meg eredménytelen támadását. Valamennyi állásunk birtokunkban van. Lipót bajor herceg tábornok hadseregarcvonala: A helyzet változatlan.

Olasz harcér:

A tengermelléki harcervonalon a Monte san Gabriele és a Dol-nyereg a tiroli harcervonalon, a Travnogolól és a Fleins-völgytől délre levő állásaink tartós ágyutüz alatt állottak. Valmorbiától keletre csapataink egy sikertelen vállalkozása ötvenöt foglyot eredményezett.

Délkeleti harcér:

Gyengébb ellenséges osztagokat, amelyek átkeltek a Vojusán, biztosító osztagaink újból visszazűztek a déli partra.

A német nagy főhadiszállás jelentései:

Nyugati harcér:

A Somme-mentén a folyótól északra folytonos jeentékeny tüzérségi tevékenység. A folyótól délre a gyalogsági harcok délután újból feléledtek. A támadót a legnagyobb veszteségei mellett visszavertük. Bernyől nyugatra egyes árokrészek az ellenség kezén maradtak. A Maastól jobbra, amint utólag jelentették, a tegnapielőtti harcok alkalmával Souville-erőtől északkeletre tért vesztettünk. A heves kölcsonos tüzérségi tűz tovább tart.

Keleti harcér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Semmi újság. Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala: A Ziota-Lipa mentén Brzezanytól délkeletre és a Najarovka mentén az oroszok ismételt támadásai tetemes veszteségeik mellett meghiusultak. A Kárpátokban német vállalkozások Zielonától délnyugatra és Schippotól nyugatra sikerrel jártak. Schippotól délnyugatra erősebb ellenséges támadásokat visszavertünk.

Balkán harcér:

Dobritschtlől északra bolgár és török csapatok nagyobb orosz-román erőket újból visszavetettek. Ludendorff első főszállásmester.

— Rendkívüli megyei közgyűlés. Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága szeptember hó 11-én hétfőn délelőtt 11 órákor rendkívüli közgyűlést tart az időközben összegyűlt ügyek elintézésére. Ma délután volt az állandó választmány ülése, amely a hétfői közgyűlés tárgyait készítette elő.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VOJT ESKUDISZÉKI TEREMBEN.

Telefon 330.

Vasárnap, 1916. évi szeptember hó 10-én négy előadás, a 3 és 7 órai zónaelőadás félhelyárakkal, az 5 és 9 órai rendes helyárakkal.

Ujdonság!
Szenzáció!

A lemondás

Ujdonság!
Szenzáció!

Nagyhatású dráma a művészetből merítve 3 felvonásban, a főszerepben a világhírű Rita Clermont.

Bolhából elefánt.
Komédia.

SZAPPANHAB KISSASSZONY.

Uj háborus képek.

Vigjáték.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontái vármegye közigazgatási bizottsága szeptember hó 11-én hétfőn délelőtt 10 órakor tartja szeptember havi rendes ülését a vármegye-házán.

— **Negyven év a tanítónői pályán.** Mint már említettük, Dienstl Emilia nagybecskerek-i áll. elemi iskolai igazgató-tanítónő négy évtizedes lelkes és áldásos működés után szept. 1-ével nyugalomba vonult. Ezt az alkalmat felhasználta az I. számú áll. elemi iskola tan-testülete, amelynek kebelében Dienstl Emilia az utolsó években működött, hogy távozó szeretett kartársát meleg óvációban részesítse. A tantestület tegnapi évnitő értekezletén, Wégling István igazgató a kartársi szeretet meleg hangján bucsuztatta el a nyugalomba vonuló kiváló tanítónőt, akinek lelkes, ügybuzgó és eredményes működése minden körben általános tiszteletet és elismerést váltott ki, fiatalabb kartársai előtt pedig követendő példát szolgálhat. Dienstl Emilia meghatva köszönte meg a meleg óvációt és ígéretet tett, hogy ezután is érdeklődéssel és szeretettel fog gondolni az iskolára és kartársaira.

— **Nagybecskerek város borital- és husfogyasztási adóbérlete.** Nagybecskerek város képviselőtestülete szept. 11-én, hétfőn délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelynek egyetlen tárgya a városi bor- és husfogyasztási adó bérbevétele.

— **Statárium Torontálban.** A cs. és kir. hadseregparancsnokság rendelete értelmében a cs. és kir. VII., temesvári katonai parancsnokság, az 1912. törvényben adott jogánál fogva, a rögtönítélő bíraskodást az összes katonai büntető bíraskodás alá tartozó egyénekkal szemben kihirdette. A VII. katonai parancsnokság területéhez tartozik Torontái vármegye is, ahol a háború alatt, nevezetesen a Szerbia ellen indított offenzíva idején a rögtönítélő bíraskodás már egy ízben érvényben volt. A katonai parancsnokság hirdetménye felsorolja azokat a bűncselekményeket, amelyekben — tekintet nélkül arra, hogy a hadrakelt sereg területének mely vidékén van a tett és az ítékezés helye — a rögtönítélő bíraskodásnak van helye. A rögtönítélő bíróság ítélezik nemcsak a tényleges katonai egyének ellen, de ama polgári egyének ellen is, akiket a kivételes hatalommal fölrüházott kormány bizonyos büntettek esetén a katonai büntető bíraskodás alá rendel. Polgári egyének a rögtönítélő bíróság ítélezése alá tartoznak: A jogosulatlan toborzás büntette miatt, az esküvel fogadott katonai szolgálati köteletség megszegésére való csábítás, vagy segítségnyújtás és a szökevények számára nyújtott segítség büntette miatt, a kémkedés büntette miatt és az állam hadereje ellen irányuló más cselekmények miatt. A rögtönítélő bíraskodásra vonatkozó határozmányok a kísérletre, a bűnrészességre és bűnségekre is teljes mértékben alkalmazhatók. Azt, aki a fönt elsorolt büntettek valamelyikét elköveti, ha a cselekmény már a törvény szerint is kötéthalállal büntethető, ugy ezzel, egyébb esetekben a gyónólövással fogják büntetni.

— **Az ország gabonatermésének rekvirálása.** A hivatalos lap mai száma közli a kormány rendeletét, amely szerint, mihelyt a cséplési munkákat a törvényhatóság területének tulnyomó részében befejezték, a törvényhatóság első tisztviselője köteles a termelők buza-, rozs- kétszeres-, árpa- és zabfeleslegének közszükségleti célokra való igénybevételét (rekvirálását) és átvételét a jelen rendelet alapján haladéktalanul elrendelni és foganatosítani. A termelők kötelesek gabonakészletüket a hatóság előtt feltárni és készletüknek saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó feleslegét a Haditermény részvénytársaságnak beszállítani. A rekvirált terményekért az átvétel idejében érvényben álló hatóságilag megállapított legmagasabb árt fizetik.

— **Adományok az erdélyi menekülteknek.** Dr. Perisics Zoltán és neje 100 kor., Beck Gyula és neje 50 koronát adományozott az erdélyi menekültek javára a városi pénztárba.

Dr. Szántó Adolf Felsőittebe 20 K, dr. Kartal Árpád 50 K, dr. Stern Lázár 50 K, Kadelburger L.-né 30 koronát adományozott az erdélyi menekültek javára a főispán kezeihez. Az eddigi gyűjtés 8330 kor., amihez hozzáadva a mai adományokat az összeg 8480 korona.

— **Beiratások az inasiskolákba.** A nagybecskerek-i inasiskolákban a beiratásokat a következő napokon tartják meg:

A fiu-iparostanonciskolában szeptember 11, 12 13 és 14-én délután 5-től 7-ig lesznek a beiratások a színházépület emeletén.

A kereskedő-tanonciskolában szeptember 11, 12 és 13-án délután 5-től 7-ig az Eötvös-utcai iskolaépületben.

A leány-tanonciskolában szept. 10-én délelőtt 9—11-ig a Juranics-utcai óvodában. — A felügyelő-bizottság felhívja az iparosokat és kereskedőket, hogy tanoncaikat az említett napokon beírtni el ne mulasszák, mert különben a törvény teljes szigorával fogjuk őket sújtani.

— **Adomány.** Illicvich Máté bókai postamester, Vuchetich István párdányi plébános elhunytá alkalmával koszorúmegváltás címén 20 koronát adományozott a Vöröskereszt-egyletnek. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— **Borital- és husfogyasztási adó bérbevétele.** A nagybecskerek-i pénzügyigazgatóság közli, hogy a következő községek borital- és husfogyasztási adóbérlete kerül nyilvános árverésen bérbeadásra: Szept. 11-én Bóka község (kikiáltási ár: boritalra 847 korona 51 fillér, husfogyasztásra 30 korona 06 fill. összesen 877 korona 57 fillér). Szeptember 18-án: Törökbecse és Aracs (kikiáltási ár: boritalra 13703 korona 22 fillér, husfogyasztásra 1536 korona 31 fill. összesen 15299 korona 53 fill.). — Lovrin község (kikiáltási ár: boritalra 8681 korona 64 fillér, husfogyasztásra 1039 korona 91 fillér, összesen 9721 korona 55 fillér). — Szanád község (kikiáltási ár: borital 1787 korona 74 fillér, husfogyasztás 65 korona 96 fillér, összesen 1853 korona 70 fillér). — Szeptember 21-én: Klári és Horvátklári (kikiáltási ár: boritalra 535 kor. 56 fillér, husfogyasztásra 58 korona 38 fillér, összesen 593 korona 94 fillér). — Oécska (kikiáltási ár: boritalra 489 korona 98 fillér, husfogyasztásra 27 korona 72 fillér, összesen 517 korona 72 fill.). — Kisjécsa község (kikiáltási ár: boritalra 2263 korona 88 fillér, husfogyasztásra 67 korona 57 fillér, összesen 2331 korona 25 fillér).

— **Postacsomagok nyitva adandók fel.** A temesvári posta és táviratigazgatóság közli: További intézkedésig Temes, Torontál, Krassószörény, Arad, Hunyad, Szeben, Fogaras, Brassó, Háromszék, Kisküküllő, Nagy-küküllő, Alsófehér, Torda-Aranyos, Kolozs, Maros-Torda, Udvarhely, Csik, Szonok-Doboka és Beszterce-Naszód vármegyékbe magánpostai küldemények csak nyitva adhatók postára, illetőleg csomagok és pénzeslevelek csak akkor zárhatók le, ha a postahivatalban megejtett átvizsgálás szerint írásbeli közleményt nem tartalmaznak.

— **A Városi Moziban** holnap vasárnap egy nagyhatalú társadalmi dráma kerüli színpad. „Lemondás” a címe ennek a nagystilű filmnek, amely a legjobb társadalmi filmdrámák közé tartozik. Azonkívül érdekes és szép kísérő műsor is lesz.

— **Magyar-Francia biztosító részvénytársaság.** A hadiesemények folytán menekült erdélyi részi biztosított feleink megnyugtatóra ezennel kijelentjük, hogy a társaságunknál tűzkár ellen feladott biztosításait — a szerződés többi feltételeinek épségben tartása mellett — még az esetre is érvényben fennállóknak tekintjük, ha a menekülésük időpontja után lejárt díjak fizetését menekülésük folytán nem teljesíthették volna, vagy a normális állapotok helyreálltáig nem teljesíthették és így a díj-fizetésnek fenti okból történő elmulasztása rájuk nézve semmiféle káros következménnyel vagy joghátránnyal nem jár. Ezen kedvezményt ily értelemben kiterjesztjük összes életbiztosítási kötvényeinkre is. Készséggel szolgálunk tisztelt feleinknek felvilágosítással és utmutatással minden biztosítási ügyükben ugy budapesti igazgatóságunknál, valamint az országban levő összes vezér- illetve főügynökségeinknél, miért is felkérjük a Torontái vármegyei menekült tisztelt biztosított feleinket, hogy előforduló esetekben a nagybecskerek-i fő-ügynökségünkhez (József főherceg u. 6.)

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekkereskedésben.

használatát követően a kezét mosni kell és a kezét szárítani.

Fájdalomcsillapító bedörzselés

meghűlés, reuma, kilyverés, influenza, torok-, mell- és hasfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. csapócompos.

Horgony-Pala-Expeller pótlása.

Órógia K. — 10, 100, 500.

Kapható gyógyszertárban vagy közvetlenül az „Arany országház” című Dr. Richter-féle gyógyszertárban, Prága I, Elisabetch. S.

Naponta kétszer szedni.

bizalommal fordulni szíveskedjenek, hol készséggel fognak minden tekintetben rendelkezésükre állani. Tisztelettel a Magyar-Francia biztosító részvénytársaság igazgatósága.

Színház.

Három előadás. Csütörtökön és pénteken három előadása volt a színtársulatnak. Csütörtökön este a „Grün Lili” ment, amelynek műlőjébe a szereplők teljesen bele tudtak illeszkedni. A címszerepet Csáky Margit játszotta az ő megszokott kedves bájával, sőt talán még kedvesebb és finomabb volt mint egy igazi Grün Lili. Pataky Ferenc Szabó Gerőt játszotta, ismét jellemző művészi alakítást nyújtott. Igen jó volt Korda az öreg Grün és Rásó Ida Grunné szerepében, de jó volt Nyárai is mint Bloch és Parlagi mint Böleskey.

Pénteken délután a „Zsuzsi kisasszony” ment, este pedig a „Derék Fridolin” került színpadra, amelyet a közönség már eléggé ismer, azért a színház, az ünnep dacára csak mérsékelttel telt meg. A címszerepben Pataky Ferenc ragyogtatta kiváló művészi tehetségét és szép sikert ért el Buday Ilonka énekszámával és sikkes táncával. Tipikus anyóst kreált Guthy Sári, énekekben, játékokban egyaránt jó volt Kelen Rózi és a többi szereplők is jó sikerrel töltötték be helyeiket. Az előadás sikerét nagyban emelte az Obruča karnagy szakavatott vezetésével működő katonai zenekar. — Délután a „Zsuzsi kisasszony” ment jó sikerrel, telt ház mellett.

Egy jó család gimnazistákat és kereskedelmistákat

lakásba vesz kosszítal, hol alkalmuk nyílik a német nyelvet elsajátítani.

Cím e lap kladóhivatalában.

(1200-3.1)

Alibunári főszolgabírótól. 2126—1916 sz. 1202—3.1

Pályázati hirdetés.

A járásom területén levő Iloncz községben elhalálozás folytán megüresedett **községi szülész-női állásra** pályázatot hirdetek.

Javadalmazás 300 korona évi fizetés s a szülész-női közreműködésért a vármegyei szabályrendeletben megállapított díjak. A községleg igazolt szegényeknél díjtalan a közreműködés.

A kellőleg felszerelt kérvények f. é. szeptember hó 20 ig hivatalomhoz betérjesztendők, a későbbben érkezett kérvények tekintetbe nem vétetnek.

Alibunár, 1916. évi augusztus 31.

Radonits, főszolgabíró.

A VILÁGHIRŰ FÖLDES-főle

MARGIT

CRÈME és SZAPPAN

használatát követően a kezét mosni kell és a kezét szárítani.

A Margit-Crème a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés összehatásában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-Crème természetes és természetes, káros anyagoktól mentes, ezért a készítő mindenemmel felelősséggel vállal a készítő mindenemmel felelősséggel, amely a külvilágon általános felismerést keltezt.

Ára 1 korona 50 fillér.

Margit-szappan 1-50 K. — Margit-powder 1-50 K.

Gyártja:

FÖLDES KELEMEN

gyógyszertára Aradon.

Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben.

HÉLYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg.-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusán, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-utca.

Butorgyár:

Bencze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv.Guttman Jakabné és fiai. Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 9.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Ékszerészek:

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Orosz Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis É., Erzsébet-hídon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Háló, kötéláru kereskedés:

Konkoly Róza I. és Testvérei, József főherceg-utca 5.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműáru-, rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kömüvesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sirkóraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálló, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bencze A. és Fia.

Tüzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Urdivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth és Norisán, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Törvényes védjegy szabadalom.

Jótállás az irtás tökéletes eredményeért. =

Reitter Oszkár nagybecskereki fajbaromfi tenyésztőnek találmánya a

Patkánin

főülmul eddig ismert mindenféle patkányirtó szert, (nem mérge) emberre, állatra cseppet sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elég 120—150 patkány biztos kiirtásához.

smertető leírását, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány doboz használandó a teljes kiirtáshoz — kérésére ingyen küldök. Torontalmegyében kizárólag kapható: BERÉNYI BÓDOG vaskereskedésében Nagybecskerek. Telefon 2—23. (247—50.85) BIZTOS ÉS TÖKÉLETES IRTÁSÉRT JÓTÁLLAS!

AZ UJSÁG

a magyar értelmiség napilapja.

Előfizetési árak:

Egy hónapra . . . K 2.80
Negyedévre . . . K 8.—
Félévre . . . K 16.—
Egész évre . . . K 32.—

Értesülései a világ eseményeiről megbízhatók, harctéri tudósításai frissek, a harctéri helyzet magyarázatai térképekkel érdekesek és szakszerűek. Bő hírvonat, szépirodalmi rész a legkiválóbb írók közreműködésével. Vasárnap „Asszony” és „Gyermek” melléklet.

Cikksorozat a magyar városok háborus életéről.

Megrendelő cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII., Rákóczi-ut 45. szám

Hordókat

petróleumos, olajos, kátrányos, sziruposat, szeszeset a legmagasabb áron minden mennyiségben készíttetés mellett veszünk úgy helyben, mint bármely vidéki vasut-, vagy hajóállomáshoz szállítva. Hordóügynökök kerestetnek!

Weisz Lipót és Társa

olaj-, gépszir- és kocsikenőcs nagykereskedők
Budapest, IX. Hentes-utca 17.
(1181—101) Interurbán-telefon: József 14—50.

Ajánlunk azonnali szállításra a legutányosabb napiárak mellett:

Gép-, henger-, autó-
Olajat,

gépsziradékat, kocsikenőcsöt és mindenféle gazdasági gépekhez szükséges kenő olajokat szavatolt jó minőségben.

Weisz Cipót és Társa

disznózsir-, szalonna- és olajnagykereskedők, Budapest, IX. ker., Hentes-utca 17. Sürgőncím: Weissefett, Budapest. — Interurbán telefonszám: József 14—50.

„Club” cigarettapapíros

csak az itt lenyomott védőjeggyel valódi

Mindannyk csomagocská teljes 100 lapot tartalmaz.

Utánzásokra, melyek mind csekélyebb minőségűek, fölüljük a védőközönség figyelmét!

